

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

11 JUNI 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer
uitgebracht door de heer Carl Decaluwé
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jaak Gabriels.

Vaste leden : de heren Joachim Coens, Carl Decaluwé, Paul Dumez, Leonard Quintelier, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche ;

de heren Ward Beysen, Jaak Gabriels, Patrick Lachaert ;

de heren Steve Stevaert, René Swinnen, Robert Voorhamme ;

de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers :

de heren Georges Cardoen, Michel Doomst, Erik Matthijs, Mark Van der Poorten, Jef Van Looy ;

de heren Marc Cordeel, Jacques Devolder, Arnold Van Aperen ;

mevrouw Lydia Maximus, de heren Bruno Tobback, André Van Nieuwkerke ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Frans Wymeersch ;

de heer Johan Sauwens ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

19 (1995-1996)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 tot 5 : Amendementen
- Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 6-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 6-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 6-E : Verslag namens de Commissie voor Mediabeleid
- Nr. 6-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Zie ook :

13 (1995-1996)

- Nr. 1 : Toelichtingen

20 (1995-1996)

- Nr. 1 : Aangepaste administratieve begroting
- Nrs. 2 en 3 : Wijzigingen

21 (1995-1996)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

DAMES EN HEREN,

De commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer heeft de haar toegewezen decreetsbepalingen van het ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 besproken op 30 mei 1996. De behandeling omvatte een inleiding door de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, een algemene en een artikelsgewijze bespreking.

A. Inleidende uiteenzetting door de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

In zijn inleidende uiteenzetting vestigt de minister er om te beginnen de aandacht op dat de budgetcontrole voor de Vlaamse regering een gelegenheid vormt om de algemene begrotingsgegevens aan te passen aan de reële ontwikkeling van de inkomsten en de uitgaven, rekening houdend met de gecorrigeerde inflatiecijfers en andere macro-economische variabelen. Tevens vormt de budgetcontrole een gelegenheid om hier en daar punctuele maatregelen te treffen die tot doel hebben de begroting te optimaliseren, zowel met betrekking tot de betalingsproblematiek als met betrekking tot de vastleggingsproblematiek. Wat de bevoegdheden van de minister betreft wijken de aanpassingen die door de Vlaamse regering aan de begroting 1996 werden aangebracht, op een paar kleinere verschuivingen na, niet af van dit stramien.

Wat de ordonnanceringsproblematiek betreft werden er ook op de begroting van de minister een aantal maatregelen genomen ter beheersing van de betalingsproblemen. De minister herinnert er de commissie aan dat de begroting openbare werken met structurele ordonnanceringsproblemen kampt die reeds een aantal jaren aanslepen. Deze problematiek werd en wordt nog steeds in extenso behandeld in de Subcommissie voor Financiën en Begroting waar het kabinet van de minister en zijn administratie uitleg verstrekken daarover. De leden van de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer hebben trouwens zelf kunnen vaststellen, tijdens de besprekingen van de tweede aanpassing van de begroting 1995, dat sinds midden 1995 duidelijk stappen worden gezet om stapsgewijs voor deze aanslepende problemen een oplossing te realiseren, aldus de minister. Meer specifiek werd tijdens deze tweede budgetcontrole 1995 een belangrijk bedrag, namelijk 1,5 miljard frank, aan ordonnanceringskredieten vanuit de administratieve begroting van het departement Leefmilieu en Infrastructuur (LIN) overgeheveld naar het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF). Deze overheveling was noodzakelijk omdat op het VIF een aanzienlijke betalingsachterstand werd genoteerd. Die achterstand dreigde de werking van het VIF en, samenhangend daarmee, de uitvoering van de investeringsprogramma's te hypothekeren.

In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht is deze problematiek van het VIF volgens de minister niet zozeer te wijten aan het bestaan van het VIF zelf. Het tegendeel is eerder het geval. Het VIF laat juist een betere beheersing van de vastleggingen en betalingen toe. De betalingsproblemen van het VIF vloeien eerder voort uit het feit dat in de begroting 1995 – meer bepaald bij de overheveling van de investeringskredieten voor openbare werken, en de ermee gepaard gaande overheveling van de uitstaande verbintenissen van voorgaande jaren, van de administratieve begroting naar het VIF – on-

voldoende rekening werd gehouden met de behoefte aan betalingskredieten ten gevolge van deze uitstaande verbintenissen van voorgaande jaren, namelijk 19 miljard frank. Er werden met andere woorden in verhouding tot de overheveling van betalingsverbintenissen van voorgaande jaren veel te weinig ordonnanceringskredieten overgeheveld naar het VIF. Men kan dus stellen dat het VIF op die manier de ordonnanceringsachterstand op de administratieve begroting gedeeltelijk heeft overgeërfd. De overheveling van ordonnanceringskredieten naar het VIF om dit encours aan te zuiveren is dus een noodzaak waaraan deze budgetcontrole tegemoet komt.

De minister wijst erop dat de commissieleden de neerslag van die operatie vinden in de administratieve begroting, programma 69.90. Daar werd met name op de basisallocatie 61.05 (Bijzondere dotatie aan het VIF) een bedrag van 1 miljard aan ordonnanceringskredieten gereserveerd die het VIF kan aanwenden voor het aanzuiveren van het encours. Wellicht zal deze operatie ook nog de volgende jaren moeten worden herhaald tot het volledige encours is aangezuiverd. De minister vermoedt dat sommige leden zich zullen afvragen waar die ordonnanceringskredieten vandaan komen en meer specifiek of met deze overheveling geen vestzak-broekzakoperatie wordt opgezet. Hij antwoordt daarop dat de Vlaamse regering van oordeel is dat er, mits een goed beheer van de betalingskredieten op de begroting, wel degelijk een zekere marge bestaat om de aanwezige betalingskredieten op de begroting beter te gaan benutten, zodat op het einde van het begrotingsjaar geen overtollige ordonnanceringskredieten verloren gaan.

De minister stipt verder aan dat er voor wat de administratieve begroting betreft nu reeds binnen het departement LIN een aantal jaren gebruik wordt gemaakt van een bufferkrediet waarop verwachte overschotten van ordonnanceringskredieten, die op diverse basisallocaties van het departement LIN worden gedetecteerd, op één aparte basisallocatie verzameld worden. Deze aparte basisallocatie, die men op de administratieve begroting (programma 69.90 – basisallocatie 01.01) terugvindt, functioneert dan als buffer voor andere basisallocaties waar juist een tekort aan betalingskredieten te verwachten valt of waar reeds een historisch gegroeide achterstand bestaat. De middelen die nu op dit bufferkrediet zijn verzameld zullen dienen om in de tweede helft van dit jaar de ordonnanceringsbehoeften op bepaalde artikelen van de administratieve begroting van LIN, en dus ook voor leefmilieu, huisvesting en andere, zo goed mogelijk op te vangen. Het bedrag van 1 miljard frank dat nu rechtstreeks naar het VIF wordt overgeheveld maakt eigenlijk ook deel uit van deze bijeengesprokkelde ordonnanceringskredieten. Om louter budgetair-technische redenen worden deze kredieten op een aparte basisallocatie (programma 69.90 – basisallocatie 61.05) geplaatst omdat van daaruit de overheveling naar de VIF-begroting op een boekhoudkundig correcte wijze zou verlopen.

De minister wijst erop dat, samenhangend met deze operatie en onder impuls van de Afdeling Boekhouding en Begroting van de Administratie Algemene Administratieve Diensten, ook de andere administraties werden aangemoedigd om meer aandacht te besteden aan het inschatten van de ordonnanceringsbehoeften voor de geplande investeringsprojecten. De minister rekent erop dat er met deze beide initiatieven een basis is gelegd om, zeker voor wat de toekomstige ordonnanceringskredieten betreft, voor een beter beheer van de ordonnanceringskredieten te zorgen en tevens de betalingsachterstanden van openbare werken stapsgewijs weg te werken. In dit verband drukt hij tenslotte de hoop uit dat deze uiteenzetting de commissieleden duidelijk heeft gemaakt waarom de overheveling van ordonnanceringskredieten, die wat de bevoegd-

heden van de minister betreft de belangrijkste operatie van deze budgetcontrole vormt, noodzakelijk is.

Vervolgens bespreekt de minister de vastleggingsproblematiek. Ook op dat vlak werden er tijdens deze budgetcontrole een aantal maatregelen getroffen die volgens de minister een betere en efficiëntere aanwending van de kredieten mogelijk moeten maken. In dit verband heeft Vlaams minister van Financiën en Begroting Wivina Demeester in haar begrotingsinstructies gewezen op het feit dat het bestaan van zeer kleine kredieten op aparte basisallocaties het risico vergroten op het niet tijdig kunnen vastleggen van deze kredieten. Zo is inderdaad gebleken dat sommige kleine kredieten, dit wil zeggen kredieten kleiner dan 5 of 10 miljoen, kwetsbaarder zijn wanneer het gaat om een optimale vastlegging van de kredieten. Het is duidelijk dat de flexibiliteit in de programmering van projecten groter is wanneer dergelijke kleine kredietjes worden gegroepeerd. Op die manier wordt de kans kleiner dat door het wegvallen van een aantal projecten het krediet niet meer kan worden vastgelegd. Wanneer men binnen een groter krediet werkt, dan weegt het wegvallen van een project minder zwaar door. Bovendien kan er dan met een reserveprogramma worden gewerkt dat kan worden ingeschakeld indien mocht blijken dat bepaalde opdrachten niet kunnen worden gegund.

De minister wijst er de commissieleden op dat er in toepassing van deze instructie een aantal kleine herschikkingen doorgevoerd zijn op de administratieve begroting. Hij vermeldt meerbepaald de hergroepering van de kredieten bestemd voor ondersteunende studieopdrachten inzake het infrastructuur- en mobiliteitsbeleid. Deze worden nu gegroepeerd op programma 63.40. Hetzelfde geldt voor een aantal subsidieartikels die vroeger binnen de organisatieafdeling 63 waren verspreid en die nu worden gegroepeerd. Logischerwijze werden een aantal basisallocaties uit de administratieve begroting geschrapt, omdat de kredieten ervan werden overgeheveld.

Naast de bovenstaande operaties, die van kleinere aard zijn, maakt de minister ook melding van een aantal meer structurele ingrepen die tijdens deze begrotingscontrole worden doorgevoerd op het vlak van de vastleggingsproblematiek. In de eerste plaats betreft het een overheveling van een gedeelte van de kapitaalsubsidies die aan De Lijn worden verstrekt, en die nu op de administratieve begroting te vinden zijn onder programma 63.20 – basisallocatie 61.01, naar het VIF, waar een nieuwe basisallocatie 90.09 werd geopend. Het gaat hierbij om 422,5 miljoen aan niet-gesplitste kredieten die via een vermeerdering van de dotatie aan het VIF (programma 69.90 basisallocatie 61.03) naar het VIF worden overgeheveld. Meerbepaald betreft het het deel van de kapitaalsubsidie aan De Lijn dat betrekking heeft op de infrastructuurwerken die al dan niet in samenwerking met de Administratie Wegen en Verkeer worden uitgevoerd en die dus de ontwikkeling van multimodale infrastructuur betreffen.

De reden voor deze overheveling werd hierboven al impliciet aangegeven. Omdat voor dergelijke infrastructuurwerken een nauwe samenwerking en afstemming van de investeringsplanning met de Administratie Wegen en Verkeer noodzakelijk is, verdient het de voorkeur dat deze kredieten ook zo dicht mogelijk bij elkaar worden gegroepeerd. De huidige situatie, waarbij die investeringsmiddelen van het Gewest worden verspreid, enerzijds over het VIF, waar de investeringsmiddelen van openbare werken zijn gegroepeerd, en anderzijds op de administratieve begroting, waar de investeringsmiddelen ten behoeve van infrastructuur voor openbaar vervoer zijn gegroepeerd, is geen goeie zaak en belemmert de

mogelijkheden voor coördinatie. De minister voegt daar nog aan toe dat deze overheveling aansluit bij de doelstelling van de Vlaamse regering om alle investeringskredieten inzake het verkeersinfrastructuurbeleid op het VIF te groeperen.

Daarnaast, zo vervolgt de minister, werd ook een regeling getroffen voor de milieuheffingen, met inbegrip van de achterstallen, die door openbare werken nog aan de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) dienden te worden betaald. Overeengekomen werd dat deze achterstallige heffingen zullen worden terugbetaald in schijven. Met inbegrip van de voor 1996 te betalen milieuheffing van 40 miljoen frank wordt in 1996 een bedrag van 100 miljoen frank betaald aan OVAM. Hiermee is uiteindelijk een definitieve regeling uitgewerkt waardoor een politiek akkoord tussen de bevoegde ministers uit de vorige Vlaamse regering kan worden gehonoreerd. De minister legt uit dat het resultaat van deze beide operaties kan worden gevonden in de gewijzigde begroting van het VIF, en in artikel 32, § 9 en § 10 van het ontwerp van decreet houdende aanpassingen van de algemene uitgavenbegroting 1996.

Verder wil de minister er ook nog de aandacht op vestigen dat tijdens deze budgetcontrole op zijn verzoek een verhoging werd doorgevoerd van het krediet op programma 62.10 – basisallocatie 12.32. Dit krediet voorziet uitgaven met betrekking tot studies inzake ruimtelijke ordening. Deze verhoging met 29 miljoen frank, gecompenseerd op de VIF-begroting, is volgens de minister absoluut noodzakelijk om de verdere voorbereiding en latere uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het algemene beleid inzake ruimtelijke ordening niet in het gedrang te laten komen.

Tenslotte stipt de minister nog aan dat een aantal van de hierboven vermelde aanpassingen het gevolg zijn van een beslissing van de Vlaamse regering om de oorspronkelijk voorziene kredieten met in totaal 350 miljoen te verminderen, lineair gespreid over de verschillende departementen. Daarnaast werden er op alle begrotingen aanpassingen doorgevoerd in het kader van het tewerkstellingsprogramma van de Vlaamse regering.

B. Algemene bespreking

De heer Patrick Lachaert stelt zich de vraag of het samenvoegen van kleinere begrotingsposten geen afbreuk doet aan de controle door het Parlement. Om dit te vermijden zou het goed zijn dat de minister een gedetailleerd overzicht van de uitgaven ter beschikking zou stellen van de commissie. De minister antwoordt daarop dat dit geen probleem is voor wat betreft de grotere begrotingsposten en de begroting van het VIF, maar dat het ter beschikking stellen van de detailgegevens over de kleinere begrotingsposten in de praktijk moeilijk is. Hij zal evenwel onderzoeken hoe de commissie ook daarover optimaal kan worden ingelicht.

C. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemming

a. Decreetbepalingen

Artikel 10

De Vlaamse regering dient een amendement in om de bepaling betreffende organisatieafdeling 64.20 in § 1 te schrappen, met als verantwoording dat de bedoelde basisallocatie 34.05 (schadevergoeding aan derden voortvloeiend uit het opnemen door het Gewest van zijn verantwoordelijkheid ten

overstaan van door het loodswezen en door zijn bedienden gepleegde daden) dient voor te komen onder artikel 10 § 3, gelet op het feit dat het een nieuwe basisallocatie betreft ten overstaan van de initiële begroting 1996. Toevoeging van basisallocatie 34.05, programma 64.20 aan artikel 10 § 3 was reeds gebeurd naar aanleiding van de technische correctie van de drukproef.

In verband met de schrapping van basisallocatie 33.02 (subsidie aan de instellingen, organisaties en verenigingen actief op het vlak van verkeersopvoeding, verkeerskunde en verkeersveiligheid) in § 4 stelt de heer Michel Doomst zich de vraag wat de regering precies zal aanvangen met de Stichting voor Verkeerskunde. De minister antwoordt dat de Stichting voor 7 miljoen frank gefinancierd wordt vanuit de eigen begroting van de minister en voor 7 miljoen vanuit de begroting onderwijs. Het bedrag voorzien op de begroting onderwijs werd echter gehalveerd, terwijl het bedrag op de eigen begroting van de minister behouden bleef. De minister is van mening dat de Stichting degelijk werk levert. Oplossingen voor het financieringsprobleem worden momenteel onderzocht. Daarop pleit de heer Patrick Lachaert voor de oprichting van een Vlaams Instituut voor Verkeersveiligheid, in de plaats van het bestaande Belgische instituut. Hij stelt namelijk vast dat de benadering van de verkeersproblematiek in Wallonië helemaal anders is dan in Vlaanderen.

Het amendement van de Vlaamse regering wordt aangenomen met 6 stemmen voor bij 4 onthoudingen. De aldus gemendeerde aan de commissie toegewezen leden van het artikel worden met dezelfde stemuitslag aangenomen.

Artikel 24

De minister verduidelijkt dat dit artikel een wijziging regelt die voortvloeit uit het feit dat investeringskredieten voor wegeninfrastructuurwerken niet langer worden gealloceerd op de administratieve begroting, programma 63.10, maar wel op het VIF. Aan de modaliteiten van de bestaande regeling betreffende de gecombineerde werken met de NV Aquafin wordt uiteraard niets gewijzigd. Het artikel wordt aangenomen met 6 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikelen 29 en 30

De heer Johan Sauwens wil beide artikelen bij amendement schrappen. In zijn verantwoording pleit hij voor het behoud van de oorspronkelijke kredieten en dotaties van de Vlaamse Gemeenschap, teneinde de werking van respectievelijk de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) Luchthaven Antwerpen en de DAB Luchthaven Oostende te waarborgen. Deze amendementen worden telkens verworpen met 5 stemmen tegen, 2 stemmen voor, bij 2 onthoudingen. De artikelen worden aangenomen met 6 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 32

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt aangenomen met 6 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 53

De minister verduidelijkt dat dit artikel betrekking heeft op de overheveling van kredieten voorzien voor de verdie-

pingswerken van de Westerschelde. Het wordt aangenomen met 6 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 57

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt aangenomen met 6 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

b. Begrotingstabel

De aan de commissie toegewezen programma's in Afdeling I en de aan de commissie toegewezen begrotingen in Afdeling III geven geen aanleiding tot opmerkingen en worden aangenomen met 6 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

D. Indicatieve stemmingen over het geheel

De aan de commissie toegewezen gedeelten van de decreetsbepalingen en de begrotingstabel worden bij indicatieve stemming aangenomen met 6 stemmen voor en 4 stemmen tegen.

De commissie verklaart unaniem dat voor dit gedeelte de gewijzigde aangepaste administratieve begroting 1996 overeenstemt met de inhoud en de doelstelling van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1996.

De verslaggever,

Carl DECALUWE

De voorzitter,

Jaak GABRIELS
